

Ekonomiutskottets betänkande 1/2017**Kyrkostyrelsens och stiftens årsberättelse, Kyrkostyrelsens personalrapport, Kyrkans centralfonds bokslut, revisionsberättelse samt beviljande av ansvarsfrihet för år 2016**

Ärendenummer: DKIR/161/00.01.02/2017
KK2017-00049

Kyrkomötet har i plenum den 2 maj 2017 remitterat ärendet till ekonomiutskottet för beredning.

Utskottet har som sakkunniga hört kanslichef Jukka Kesitalo, ecklesiastikrådet Leena Rantanen och direktören för Kyrkans servicecentral Sami Savilaakso.

Allmänt

Kyrkostyrelsen har upprättat bokslutet enligt 20 § och verksamhetsberättelsen enligt 21 § i ekonomistadgan för Kyrkans centralfond som separata band.

Kyrkans centralfonds bokslut för räkenskapsåret 2016 består av bokslutet och handlingar som styrker detta i separata band. Kyrkostyrelsens och stiftens årsberättelse 2016, som innehåller en utredning över i vilken utsträckning de mål som ställts i budgeten uppnåtts, har publicerats i Publikationer från Ev.-luth. Kyrkan i Finland 8 – Kyrkan och beslutsfattandet.

Kyrkostyrelsens plenum och ecklesiastikrådet Leena Rantanen har undertecknat bokslutet den 21 februari 2017. Revisionssammanslutningen KPMG Oy har den 21 mars 2017 avgivit en revisionsberättelse som undertecknats av ansvariga revisorn Jorma Nurkkala (CGR, OFGR). Underskrifterna och revisionsanteckningen finns på s. 28 i bokslutsbandet. Revisionsberättelsen har skickats till kyrkomötet som en separat bilaga.

Årsberättelsen har godkänts av Kyrkostyrelsens plenum den 21 mars 2017.

Kyrkostyrelsen har även gjort upp en personalrapport för år 2016 som behandlas i samband med detta ärende.

KYRKOSTYRELSENS OCH STIFTENS ÅRSBERÄTTELSE 2016

I början av årsberättelsen finns kanslichefens översikt under rubriken Ett år av förändelser.

Aktuella frågor

I årsberättelsen har sammanställts aktuella teman vid Kyrkostyrelsen, såsom den ekonomiska utvecklingen i församlingarna, församlingarna som stöd för asylsökande, psalmbokstillägget och det nya uppsvinget för psalmerna, den äktenskapsdiskussion som förts inom kyrkan samt kyrkans framtid.

Ekonomisk utveckling i församlingarna

År 2016 fanns det 408 församlingar och 285 ekonomiska församlingsenheter. De kyrkliga samfälligheterna uppgick till totalt 32 stycken och i dem fanns 155 församlingar. Antalet församlingar minskade med fyra och antalet ekonomiska församlingsenheter med fem.

I kyrkoskatt redovisades 890,1 miljoner euro. Detta var en minskning med 15,8 miljoner euro (–1,8 %). Kyrkoskatten minskade i 80 procent av de ekonomiska församlingsenheterna. För år 2016 höjdes kyrkoskatteprocenten i 18 ekonomiska församlingsenheter; i fyra av dem ökade kyrkoskatteintäkterna trots detta inte.

Från och med år 2016 redovisas samfundsskatten inte längre till församlingarna. År 2016 redovisades till församlingarna i samfundsskatt 18,3 miljoner euro, som har influtit under skatteåret 2015 eller tidigare år. De sista samfundsskatteandelarna som influtit till församlingarna redovisas i oktober 2017.

Församlingarna till stöd för asylsökande

Under årets lopp kartlades församlingarnas verksamhet i fråga om att stöda asylsökande i tre olika undersökningar samt i utredningar som genomfördes med hjälp av stiftet. Det blev möjligt att stöda församlingarna mer precist tack vare kyrkans fyra-årsberättelse och diakonibarometern samt den intervjuundersökning om församlingarnas erfarenheter och verksamhetsmodeller som Kyrkans forskningscentral och Diak utförde tillsammans.

En stor del av de församlingar som ligger nära mottagningscentralerna har varit aktiva i det lokala nätverkandet och har dessutom haft yrkeskompetens i fråga om att ta emot asylsökande, hjälpa dem i vardagen och organisera meningsfull sysselsättning.

Liksom i andra europeiska länder har en tillspetsad polarisering i förhållandet till flyktingar uppkommit även i Finland. Negativa föreställningar om människor som flyr från krig och olika tolkningar av församlingarnas uppgifter har gjort det svårare att identifiera församlingens roll som ett diakonalt kristet samfund som respekterar människovärdet.

Församlingarna har på olika sätt gett kristen undervisning till dem som bett om sådan, och flera hundra asylsökande har via dopet blivit medlemmar av församlingarna. Gudstjänstordningen har översatts till fem språk.

Kyrkostyrelsen har hjälpt församlingarna genom aktiv information, anvisningar och utbildning. Ett omfattande material om psykosocialt stöd togs fram för församlingarna. På Sakastis sidor om mångkulturalitet (på finska) har ett rikligt material med god praxis om församlingarnas verksamhet sammanställts.

Stöd även till papperslösa

Organisationer och församlingar har hela året förberett sig på att människor som flytt från krigsområden kommer att vara ovilliga att återvända till sina otrygga och instabila hemländer. Beredskapsplanerna för kyrkoasyl har kompletterats med planer för papperslösa. I samarbete med lokala aktörer och församlingar skapades under slutet av 2016 20 lokala stödnätverk för att människors grundläggande rättigheter ska kunna tryggas enligt grundlagen.

Påverkansarbete

Kyrkans gemensamma påverkansarbete har planerats och genomförts inom Finlands ekumeniska råds samarbetsnätverk som upprättades våren 2016. Centrala teman har varit främjandet av religionsfrihet på mottagningscentralerna och tolkningen av huruvida omvändelse till kristendomen och dopet är äkta. Migrationsverket godkände som bevis ett utlåtande från församlingen om att personen blivit medlem av församlingen.

Psalmbokstillägget och ett nytt uppsving för psalmen

Kyrkomötets plenum godkände den 4 november 2015 ett finskt tilläggshäfte till psalmboken som innehåller 79 nya psalmer och på svenska ett tilläggshäfte under namnet ”Sång i Guds värld” med 147 nya psalmer. Båda tilläggshäftena överläts till Kyrkostyrelsen för publicering. De togs i bruk första söndagen i advent 2016. Ett viktigt konkret resultat av arbetet med tilläggshäftet, som pågått ett helt årtionde, är att en livlig diskussion har väckts i offentligheten om förnyelsen av kyrkomusiken till både stil och innehåll. Tilläggshäftena togs i bruk alldeles i slutet av verksamhetsåret men den första responsen har varit positiv.

Diskussionen om äktenskap inom kyrkan

Under år 2016 förekom inom kyrkan en synnerligen livlig diskussion med anledning av den ändring av äktenskapslagen som trädde i kraft 1.3.2017. I ett längre perspektiv kan diskussionen ses som en del av den debatt om homosexuella parförhållanden, som anknyter till ett gradvis godkännande av homosexualiteten i samhället, och som trappades upp i och med att lagen om registrerade parförhållanden trädde i kraft 1.3.2002.

Debatten polariserades i huvudsak mellan att man antingen stödde vigseln av samkönade par eller ansåg att nuvarande praxis bör fortsätta. Även frågan om att kyrkan ska avstå från vigselrätten framkom.

Kyrkans framtid

Under de senaste åren har det finländska samhället präglats av en strävan att förnya organisationer och verksamhetssätt. Det viktigaste projektet har varit regeringens social- och hälsovårdsreform och landskapsreform, men även många företag och aktörer inom den tredje sektorn har reviderat sina egna strukturer.

Kyrkomötet tillsatte i november 2015 Kyrkans framtidskommitté. Bakom beslutet låg ett initiativ av ett kyrkomötesombud. Kommittén fick i uppdrag att skapa en helhetsbild av kyrkan och ta fram alternativa lösningsmodeller. Kommitténs betänkande och dess 500 sidor långa bilaga lades fram för kyrkomötet i november 2016.

Enligt framtidskommitténs uppfattning befinner sig kyrkan inte i kris i fråga om sin organisation, förvaltning eller verksamhet. Trots detta behöver kyrkan genomföra omfattande och djupgående reformer för att hållas levande och betydelsefull samt klara framtida utmaningar. Det är framför allt verksamhetskulturen som behöver förändras; detta redan av den anledningen att reformer på organisationsnivå förblir tomma om inte verksamhetskulturen förändras. På församlingsnivå är målet att eliminera praxis som förhindrar eller fördröjer församlingsmedlemmarnas aktivitet, öka samarbetet mellan de anställda och församlingsmedlemmarna samt konkret öppna kyrkornas dörrar för människorna. Det väsentliga är att inse att församlingsmedlemmarna utgör själva församlingen och inte är objekt för verksamheten.

Framtidskommitténs arbete har varit självständigt i förhållande till strategiarbetet på Kyrkostyrelsen och framtidsredogörelserna, även om frukterna av dem har utnyttjats. Kommittén har inte tagit ställning till den mission eller vision och de värderingar som står i fokus för strategin. I stället har kommittén med hjälp av konkreta reformförslag som gäller organisationen och verksamhetskulturen försökt skapa en kyrka där värderingarna kommer till uttryck och missionen genomförs ännu bättre än i dag.

Betänkandet från Kyrkans framtidskommitté behandlas nästa gång på kyrkomötet i maj 2017 då framtidsutskottet ger sitt utlåtande i saken efter att ha fått in utlåtanden av de fem övriga utskotten.

Kyrkans gemensamma verksamhet: Kyrkostyrelsen

En bedömning av de gemensamma målen för Kyrkostyrelsens verksamhet presenteras i tabell- och textform från s. 27 i årsberättelsen. Samtidigt presenteras de grundläggande uppgifterna för Kyrkostyrelsens avdelningar.

Strategiska projekt

Kyrkans servicecentrals stöd till sina kunder

Under 2016 gavs stöd till församlingarna Pirkkala, Vihtis, Järvenpää, Janakkala, Nokia och Kauhava och till de kyrkliga samfälligheterna i Åbo och S:t Karins, Tammerfors och Helsingfors. Våren 2015 beviljade kyrkomötet anslag för att stöda utvecklingen av de ekonomiska församlingsenheternas ekonomiförvaltning. Arbetsstudier har

under 2016 gjorts för församlingen i Tavastehus, Kyrkostyrelsen och Kyrkans servicecentral. Vidare utarbetades ett utvärderingsverktyg som hjälper församlingarna kontrollera hur väl införandet av Kyrkans servicecentrals system lyckats. Utvärderingsverktyget gavs som pilotprojekt till Kyrkans servicecentrals ledningsgrupp, en användararbetsgrupp och cirka 10 ekonomiska församlingsenheter 2016.

Reformationens märkesår

Märkesåret inleddes den 16 oktober 2016 på svenska i Borgå med ekumenisk gudstjänst och 30 oktober på finska i Åbo med televiserad gudstjänst, mottagning för inbjudna gäster, seminarium och ett familjevänligt stadsäventyr. Märkesåret fick en synlig internationell start den 31 oktober 2016 med evenemang i Lund och Malmö, där påven Franciscus från katolska kyrkan och generalsekreterare Martin Junge och biskop Munib Younan från Lutherska Världsförbundet stod värdar. Redan före öppningen ordnades det på lokal nivå konserter, föreläsningar och andra evenemang med koppling till märkesåret och efter öppningen har de blivit allt fler.

De viktigaste uppgifterna under 2016 var materialproduktion, kyrkans interna kommunikation och mediekommunikation. Kommunikationen har skett via många olika kanaler. Material som tagits fram av arbetsgrupper och som är avsett att stöda det lokala arbetet med märkesåret i församlingar, skolor och andra instanser har delats på märkesårets sidor i Sakasti och Sacrista och på webbplatsen Skolan och kyrkan. Via märkesårets medborgarportal har basinformation om märkesåret och programmet funnits tillgängligt. Webbplatsens blogg har bjudit på olika perspektiv på reformationen och sådant som händer under märkesåret. Nyheter och puffar har delats på märkesårets Facebooksida, kyrkans Twitterkonton och evl.fi, som också har en stående puff under hela året. Märkesåret har också ett eget nyhetsbrev. Information har även förmedlats i nyhetsbrevet Tapuli som skickats till församlingarnas kommunikatörer.

Kyrkans framtidskommitté

Kyrkans framtidskommitté, som kyrkomötet tillsatte i maj 2015, samlades åtta gånger under året. Kommittén lämnade sitt betänkande till kyrkomötet i november.

Kommittén bedömer att kyrkan behöver omfattande förnyelser för att klara de framtida utmaningarna. Betänkandet placerade församlingarnas medlemmar i centrum och lyfte fram ökad handlingsfrihet för församlingarna samt behov av att förnya verksamhetskulturen.

Kommittén föreslog också att man inrättar ett utvecklingsnätverk som omfattar hela kyrkan. Kyrkostyrelsens verksamhetsavdelning, Kyrkans informationscentral och Kyrkans forskningscentral skulle slås samman till en ny specialenhet under namnet ”Kyrkans utvecklingstjänster” med uppgift att koordinera detta nätverk.

KYRKOSTYRELSENS AVDELNINGAR OCH SPECIALENHETER

Målen för Kyrkostyrelsen och dess avdelningar och specialenheter presenteras på sidorna 70–121 i årsberättelsen. En bedömning av hur de förverkligats presenteras på resultat korten i trafikljusens färger.

Grönt anger att målet har nåtts. Gult anger att målet nåtts delvis. Rött används om målet inte alls har nåtts. Det arbete som gjorts för att nå målen beskrivs i textdelen efter resultatkortet.

Ekonomiutskottets ställningstagande

Ekonomiutskottet konstaterar att presentationen av Kyrkostyrelsens resultatkort har gått i önskad riktning. Målen, metoderna och nyckelmätarna är till största delen mer konkreta än tidigare. Den utredning utskottet fått visar att måluppfyllelsen analyseras av Kyrkostyrelsens avdelningar under årets gång, medan Kyrkostyrelsens plenum gör detta endast i samband med bokslutet. Ekonomiutskottet uppmärksammar Kyrkostyrelsen på att måluppfyllelsen eventuellt också borde behandlas i plenum under årets lopp.

Kyrkostyrelsen har i enlighet med sitt uppdrag arbetat med påverkan. Bland annat var påverkan på beredningen av ungdomslagen, som gjordes i samråd med de centrala kyrkliga ungdomsorganisationerna, lyckad och gav goda resultat. Kyrkostyrelsen gjorde också ett omfattande påverkansarbete för att förhindra frysningen av indexjusteringen för den statliga finansieringen av kyrkans samhällsuppgifter. Indexfrysningen kunde dock inte förhindras.

Kyrkostyrelsen har stött församlingarna i aktuella frågor som gäller asylsökande och invandring.

PERSONALRAPPORT 2016

Personalrapportens syfte är att ge information om Kyrkostyrelsens personalresursers tillstånd och utveckling. Rapporten är ett sammandrag av uppgifter om personalen och den kan användas vid utarbetandet av en personalstrategi, utvecklingsprojekt inom arbetsgemenskapen, personalutbildning, främjandet av arbetshälsan samt generellt i planeringen och bedömningen av den verksamhet som gäller personalen. Personalrapporten redogör för situationen på Kyrkostyrelsen under 2016 och statistiken beskriver situationen 31.12.2016. Rapporten omfattar uppgifterna om Kyrkans servicecentral men inte domkapitlen.

Under verksamhetsåret utarbetade Kyrkostyrelsen en plan och ett program för arbetshälsa. På Kyrkostyrelsen innebär arbetshälsa att arbetet är meningsfullt, löper effektivt, är lönsamt och tryggt samt att medarbetarna mår bra i sitt arbete, har god funktionsförmåga och är motiverade.

Under verksamhetsåret blev Kyrkostyrelsen en rökfri arbetsplats och ett arbetsstudieprojekt bland kontorspersonalen blev klart. Personalens kompetens utvecklades med hjälp av påverkanscoachning och chefscoachning. Till stöd för arbetshälsan ordnades en inspirationsdag för arbetshälsan (Vuosi kirkon talossa) och tillsammans med före-

tagshälsovården en temadag under namnet Terveystori. Under året inleddes verkstäl-landet av Kyrkostyrelsens plan för arbetshälsa, utarbetades en jämlikhets- och likabe-handlingsplan och skapades en modell för ersättande arbete. I slutet av året genomför-des en personalundersökning vars resultat redovisas i punkt 5.3 i personalrapporten.

På Kyrkostyrelsen arbetade 31.12.2015 sammanlagt 388 personer (398 år 2015), av dem 142 (136 år 2015) hos Kyrkans servicecentral 246 och 260 hos Kyrkostyrelsen (260 år 2015). Kyrkans servicecentrals personal ökade med sex personer (+ 4 %). Kyrkostyrelsens personal minskade med 14 (–5 %). Antalet fast anställda var 301 (78 %) och visstidsanställda 87 (22 %).

Kyrkostyrelsens personal är välutbildad. 64 procent av medarbetarna har en högskole-examen. För personalutveckling användes under året 200 000 euro, vilket är 1,2 pro-cent av lönesumman. Det belopp som satsades på utbildning minskade med 23 procent jämfört med året innan. Antalet utbildningsdagar som berättigade till utbildningser-sättning minskade med 52 procent jämfört med föregående år.

Personalrapporten innehåller närmare uppgifter bl.a. om personalens antal och struk-tur, arbetstiden, kompetenskapital och personalutveckling, personalens tillgänglighet och engagemang, personalens tillstånd och funktionsförmåga, satsningarna på perso-nalen samt uppgifter om samarbetskommissionen och jämställdheten.

Ekonomiutskottets ställningstagande

Personalrapporten visar att man satsat på utveckling av personalens kompetens och arbetshälsa. Under året genomfördes bland annat en personalenkät och resultatet av den redovisas i personalrapporten. Förbättring av arbetshälsan är ett område som kräver kontinuerlig uppmärksamhet och uppföljningen bör ske systematiskt.

STIFTSVERKSAMHET

Stiften har lämnat in sina verksamhetsberättelser som godkänts av stiftsfullmäktige. Dessa finns på sidorna 37–68 i årsberättelsen. Stiftens ekonomi beskrivs i tabellform före den egentliga textdelen.

Ekonomiutskottets ställningstagande

Utskottet tar inte ställning till innehållet i stiftens verksamhetsberättelser eftersom de redan behandlats i respektive stiftsfullmäktige.

Ekonomiutskottet konstaterar att stiftens verksamhetsberättelser nu är mer enhetliga än tidigare. I statistikdelen har stiftens resurser och ekonomi beskrivits mångsidigare och i mer enhetlig form. Det är därmed lättare än tidigare att jämföra stiftens verk-samhet och ekonomi.

KYRKANS CENTRALFONDS BOKSLUT 2016

I tabellerna i denna del av betänkandet har siffrorna avrundats rad för rad och därför stämmer summorna i tabellerna inte alltid.

Kyrkans centralfond

Kyrkans centralfond utgör en ekonomisk helhet under ett gemensamt FO-nummer. Centralfonden har två delar som finansieras på olika sätt och vars intäkter och kostnader samt tillgångar och skulder hålls bokföringsmässigt separat. Dessa delar är kyrkans gemensamma verksamhet och Kyrkans servicecentral. Fram till 2015 fanns en tredje del, kyrkans pensionsfond, som efter 2016 har verkat som en självständig juridisk person. Som styrelse för kyrkans centralfond fungerar Kyrkostyrelsens plenum.

Kyrkans gemensamma verksamhet

Kyrkans gemensamma verksamhet omfattar Kyrkostyrelsens och stiftens verksamhet samt understöden.

Tabellen visar en jämförelse mellan de förverkligade nettokostnaderna (verksamhetsbidraget) för kyrkans gemensamma verksamhet för 2016 och budgeten.

<i>milj. euro</i>	utfall 2015	budget 2016	utfall 2016	överskridning (–) underskridning (+)
Kyrkostyrelsen	28,3	28,9	21,5	+7,4
Stiften	12,8	13,9	13,3	+0,6
Understöd	9,7	119,3	119,7	–0,4
Fonder med egen täckning	0,2	0,0	–0,3	+0,3
Sammanlagt	51,0	162,1	154,2	+7,9

Kyrkostyrelsens resultat påverkades av en post av engångsnatur när fastigheten på Skatudden (Hamngatan 9, s.k. B-huset) såldes till Lapis Rakennus Oy i december 2016. Affären gav en försäljningsvinst på 7,37 miljoner euro.

Till anslagen för varje stift lades ett belopp på 50 000 euro för att beviljas som utvecklingsunderstöd till församlingarna. Anslagen har till stor del förblivit oanvända.

Momentet understöd inkluderar en andel av statens finansiering till ett belopp av 107 miljoner euro som redovisas till församlingarna. I byggnadsunderstöd utdelades 0,4 miljoner euro mer än budgetanslaget. Under föregående år förblev 1,3 miljoner euro i byggnadsunderstöd oanvända.

Finansiering av verksamheten

Kyrkans gemensamma verksamhet finansieras med intäkter från församlingsavgifter, vilka enligt kyrkomötets beslut togs ut som en grundavgift på 7,5 procent på basis av en kalkylerad kyrkoskatt. År 2015 var grundavgiften 8,2 %.

Varje enskild församling kalkylerade kyrkoskatt fås genom att dividera kyrkoskatten med skatteprocenten. Som grund för kalkyleringen används siffrorna i den senast fastställda beskattningen. Sålunda fastställs centralfondsavgiften för varje år utifrån kyrkoskatten två år tidigare.

Tabellen nedan visar verksamhetsbidraget för kyrkans gemensamma verksamhet samt därpå följande poster i resultaträkningen.

<i>milj. euro</i>	utfall 2015	budget 2016	utfall 2016	överskridning (-) underskridning (+)
Verksamhetsbidrag	-51,0	-162,0	-154,2	+7,8
Grundavgift	54,5	49,8	49,9	+0,1
Statlig finansiering		114,0	114,0	
Placering och finansiering	1,5	1,6	0,9	-0,7
Årsbidrag	5,0	3,3	10,6	+7,3
Avskrivningar	-3,8	-4,0	-5,1	-1,1
Bokslutsöverföringar	0,1	0,0	0,1	+0,1
Räkenskapsperiodens resultat	1,3	-0,5	5,6	+6,1

Räkenskapsperiodens resultat var 6,1 miljoner större än prognosen. Resultaten förbättrades av försäljningsvinsten på 7,4 miljoner euro för försäljningen av fastigheten på Skatudden och försämrades av engångsavskrivningen på 1,1 miljon euro för Lappo domkapitels fastigheter.

Framtidsutsikter

Församlingarnas grundavgift kvarstod år 2017 på 7,5 procent med tanke på finansieringen av verksamheten. Kyrkoskatten under skatteåret 2015, som ligger till grund för avgiften, sjönk med 1,5 procent. Avgiften ger 49,1 miljoner euro, dvs. 0,8 miljoner mindre än 2016. Avgiften för 2018 grundar sig på kyrkoskatteintäkterna under 2016. De redovisningar av kyrkoskatter som realiserades 2016 minskade med 1,7 procent, vilket prognostiserar att kyrkoskattebeloppet minskar ytterligare när beskattningen färdigställts.

Fastigheten på Skatudden (Lotsgatan 1 C, s.k. C-huset) såldes till Lapis Rakennus Oy i januari 2017. Avsikten är att den sista fastigheten som hört till kyrkans ämbetshus (Hamngatan 11, det s.k. A-huset) ska säljas till Lapis Rakennus Oy i mars 2017.

Från början av 2016 betalades 114 miljoner euro ut till Kyrkans centralfond som statlig finansiering. Av beloppet redovisas 107 miljoner euro vidare till församlingarna.

Kyrkostyrelsen använder två miljoner euro till grundläggande underhåll och utveckling av Kirjuri och fem miljoner euro beviljas som understöd för de ekonomiska församlingsenheternas underhåll av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och lösöre.

Ekonomiutskottets ställningstagande

I en stor del av församlingarna försvagas ekonomin och de ekonomiska skillnaderna mellan församlingarna fortsätter att öka.

I fortsättningen bör det granskas hur räkenskapsperiodernas överskott (37 miljoner euro, vilket motsvarar centralfondsavgifterna för cirka nio månader) som samlats i Kyrkans centralfonds balans ska kunna användas så att alla församlingar har nytta av överskottet.

Kyrkans servicecentral

I början av 2016 tog servicecentralen emot 40 nya ekonomiska församlingsenheter som kunder. Serviceproduktionen vid Kyrkans servicecentral omfattade i början av året 187 kunder. Under året förbereddes övergången av den sista kundgruppen, 98 ekonomiska församlingsenheter, till Kyrkans servicecentral. Servicecentralen hade 139 anställda.

Verksamhetsintäkterna från Kyrkans servicecentral år 2016 var 6,8 miljoner euro och verksamhetskostnaderna 9,4 miljoner euro. Av budgeten realiserades 95 procent (år 2015 93 %). Utgiftsbudgeten överskreds med 0,8 procent. Verksamhetsbidraget uppgick till -2,6 miljoner euro (år 2015 4,0 milj. euro). För övergångsperiodens investeringar i it-system vid Kyrkans servicecentral har reserverats 8,4 euro. År 2016 användes 1,0 miljoner euro för investeringar.

I församlingarna har ekonomiförvaltningen effektiverats och antalet bokföringsprestationer minskat. Ur hela kyrkans synvinkel har utvecklingen varit positiv men för Kyrkans servicecentral har detta lett till att inkomsterna minskat.

En ny direktion inledde sin fyraårsperiod i juni. Direktör Seija Mäenpää har sagt upp sig från sin uppgift på sommaren och i oktober valdes Sami Savilaakso till ny direktör. Han tillträder i början av 2017.

Under år 2017 har alla ekonomiska församlingsenheter blivit kunder hos Kyrkans servicecentral och mottagningsprojektet avslutas. Detta innebär bland annat att den nuvarande praxisen och särskilt mängden tilläggsarbete ska granskas. Avvikelser från processen, dvs. arbeten som faller utanför ansvars- och arbetsfördelningstabellerna, är ett viktigt objekt för kritisk granskning.

Ekonomiutskottets ställningstagande

Församlingarna framför många bekymrade och kritiska åsikter om Kyrkans servicecentrals verksamhet och ekonomi. Av denna anledning kommer ekonomiutskottet senare särskilt att föreslå att en separat detaljerad utredning ska sammanställas över Kyrkans servicecentrals verksamhet och ekonomi.

Investeringar

Kyrkans centralfonds investeringar

<i>milj. euro</i>	utfall 2015	budget 2016	utfall 2016	överskridning (-) underskridning (+)
Kyrkostyrelsen	1,2	2,3	0,7	+1,6
fastigheter	0,0	0,0	0,0	+0,0
<i>milj. euro</i>	utfall 2015	budget 2016	utfall 2016	överskridning (-) underskridning (+)
it-system	1,0	2,2	0,6	+1,6
inventarier	0,2	0,1	0,1	+0,0
Stiften	0,1	0,1	0,1	+0,0
fastigheter	0,1	0,0	0,0	+0,0
inventarier	0,0	0,0	0,1	0,0
Kyrkans servicecentral, it-system	1,1	1,1	1,0	+0,1
sammanlagt	2,4	3,6	1,9	+1,7

Utvecklingen av datatekniken gör att it-anskaffningarna allt oftare skaffas som tjänster i stället för som investeringar. Av denna anledning minskade investeringarna i it-system avsevärt.

Finansieringsanalys för Kyrkans centralfond 31.12.2016

<i>milj. euro</i>	utfall 2015	budget 2016	utfall 2016
Årsbidrag	1,0	1,5	8,1
- Kyrkans gemensamma verksamhet	5,0		10,6
- Kyrkans servicecentral	-4,0		-2,6
Investeringar *	-2,4	-3,6	-1,9
Överlåtelseintäkter från materiella och immateriella tillgångar*			0,9
Placeringar	1,5	0,0	0,0

Den ordinarie verksamhetens och investeringsverksamhetens netto-kassaflöde	0,0	-2,1	7,0
Förändring av kortfristiga lån	1,6	0,0	-17,7
Förändring i långfristiga fordringar	0,09	0,0	0,0
Förändring i kortfristiga fordringar	-1.1	0,0	-0,7
Finansieringsverksamhetens netto-kassaflöde	0,6	-2,1	-18,3
Förändring av likvida medel	0,6	-2,1	-11,2
Likvida medel 31.12	42,4		31,2
Likvida medel 1.1	41.8		42,4
Förändring av likvida medel	0,6		-11,2

**Ekonomiutskottet har korrigerat finansieringsanalysen, se ställningstagandet*

De likvida medlen uppgick till 31,2 miljoner euro 31.12.2016. De minskade med 11,2 miljoner euro. De likvida medlen minskade till följd av en förändring av kortfristiga fordringar på 18,3 miljoner euro och investeringar på 1,9 miljoner euro. De likvida medlen ökade till följd av ett årsbidrag på 8,1 miljoner euro. Centralfonden betalade tillbaka ett lån på 16,0 miljoner euro till pensionsfonden.

Ekonomiutskottets ställningstagande

Ekonomiutskottet har korrigerat finansieringsanalysens framställningssätt. Utgifter och inkomster får inte nettas. I finansieringsanalysen hade investeringsutgifterna nettats med en försäljningsintäkt som motsvarar den sålda fastighetens balansvärde. I tabellen ovan har ekonomiutskottet lagt till en rad med rubriken "Överlåtelseintäkter från materiella och immateriella tillgångar" 0,9 miljoner euro. Punkten investeringar har ändrats för att motsvara beloppet för förverkligade investeringar 1,9 miljoner euro. Korrigeringen har inte någon inverkan på de övriga talen i finansieringsanalysen.

Också i övrigt ber ekonomiutskottet Kyrkostyrelsen fästa uppmärksamhet vid det sätt på vilket uppgifterna i bokslutet presenteras. Det är svårt för läsaren att till exempel få reda på hur de understöd som centralfonden beviljar har fördelat sig. I resultaträkningens utfallsjämförelse ska dessutom utfallet presenteras med bindningsnivåernas noggrannhet och inte per kontogrupp.

Resultaträkning för kyrkans centralfond 1.1–31.12.2016

Räkenskapsperiodens resultat var 3,0 miljoner euro positivt. Årsbidraget var 8,1 miljoner euro. Avskrivningarna ökade från 3,8 miljoner till 5,1 miljoner euro. Nettoav-

kastningen från placeringarna och finansieringsverksamheten minskade från 1,5 miljoner euro föregående år till 0,9 miljoner euro. Resultatet innefattar en försäljningsvinst på 7,4 miljoner euro från fastighetsaffären på Skatudden.

Resultaträkning för Kyrkans centralfond 1.1–31.12.2016 (extern)

<i>milj. euro</i>	Kyrkans gemensamma verksamhet	Kyrkans service- central	Kyrkans central fond
Verksamhetsintäkter	13,3	6,8	20,1
Verksamhetskostnader	–167,4	–9,4	–176,8
Överföring till fond	–0,1		–0,1
Verksamhetsbidrag	–154,2	–2,6	–156,8
Församlingsavgifter	49,9		49,9
Statlig finansiering	114,0		114,0
Placerings- och finansieringsverksamhet	0,9		0,9
Årsbidrag	10,6	–2,6	8,1
Avskrivningar	–5,1		–5,1
Räkenskapsperiodens resultat	5,5	–2,6	2,9
Förändring av fonder	0,1		0,1
Räkenskapsperiodens över-/underskott	5,6	–2,6	3,0
Bu 2016 (överskott)	–0,5	–2,1	–2,6
Skillnad jämfört med budgeten	6,1	–0,5	5,6

Balansräkning för kyrkans centralfond 31.12.2015

<i>milj. euro</i>	31.12.2016	31.12.2015*
AKTIVA		
Bestående aktiva	71,6	322,5
Immateriella tillgångar	14,7	15,9
Materiella tillgångar	11,8	14,8
Placeringar	45,0	291,9
Förvaltade medel	1,9	1,8
Rörliga aktiva	41,0	1 009,3
Fordringar	7,9	54,3
Finansiella värdepapper	24,8	943,4
Kassa och bank	6,3	11,6
Aktiva sammanlagt	112,5	1 333,7
PASSIVA		
Eget kapital	56,4	1 261,1
Grundkapital	19,2	1 226,9
Övriga fonder	0,1	0,2
Överskott från tidigare år	34,0	36,7
Räkenskapsperiodens överskott	3,0	–2,7
Förvaltad kapital	38,9	38,8

<i>milj. euro</i>	31.12.2016	31.12.2015*
Främmande kapital	17,2	33,7
Långfristigt	0,0	0,0
Kortfristigt	17,2	33,7
Erhållna förskott	0,6	2,0
Leverantörsskulder	1,6	1,9
Övriga skulder	1,6	17,7
Resultatregleringar	13,5	12,0
Aktiva sammanlagt	112,5	1 333,7

* Inkluderar även Kyrkans pensionsfond

Kyrkostyrelsens framställning om behandling av resultatet

Centralfondens resultat för räkenskapsperioden 2016 är 2 943 038,51 euro positivt. Av fonderna föreslås 98 737,21 euro upplösas. Räkenskapsperiodens överskott efter fondöverföringar är 3 041 775,72 euro. Kyrkostyrelsen föreslår att räkenskapsperiodens överskott bokförs som ökning i det egna kapitalet i föregående års överskott.

Revisionsberättelse

Ekonomiutskottet har tagit del av den revisionsberättelse för Kyrkans centralfond, daterad den 21 mars 2017, som revisionssammanslutningen lämnat.

Ekonomiutskottets ställningstagande

Räkenskapsperiodens resultat 2016 var 3,0 miljoner euro positivt. Resultatet förbättrades avsevärt till följd av den försäljningsvinst på 7,4 miljoner euro som fastigheten på Skatudden inbringade, och som väsentligt avvek från den normala verksamheten. Resultatet försvagades av engångsavskrivningen på 1,1 miljoner euro för domkapitlets fastighet i Lappo. Utan de ovan nämnda engångsposterna hade resultatet varit 3,3 miljoner euro negativt.

Ekonomiutskottets förslag

Med stöd av ovanstående föreslår ekonomiutskottet att kyrkomötet beslutar att

1. anteckna för kännedom
 - a. Kyrkostyrelsens och stiftens årsberättelse för 2016,
 - b. Kyrkostyrelsens personalrapport för 2016
 - c. Kyrkans centralfonds bokslut 31.12.2016
 - d. revisionsberättelsen
2. skicka ekonomiutskottets ställningstaganden till Kyrkostyrelsen för beaktande
3. fastställa Kyrkans centralfonds bokslut för räkenskapsåret 2016
4. godkänna följande förslag av Kyrkostyrelsen om hantering av räkenskapsperiodens resultat:

räkenskapsperiodens resultat	2 943 038,51
fondöverföringar	+98 737,21
räkenskapsperiodens överskott	3 041 775,72

räkenskapsperiodens överskott bokförs i balansräkningen som ökning i det egna kapitalet i de föregående årens överskott/underskott.

5. bevilja de redovisningsskyldiga ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2016.

Åbo den 3 maj 2017

För ekonomiutskottet

Tapio Tähtinen
ordförande

Pasi Perander
sekreterare

I behandlingen av ärendet deltog ordförande Tapio Tähtinen och medlemmarna Kari Aakula, Jukka Hautala, Aarto Jalava, Aimo Koskelo, Seija Kuikka, Jarmo Leppiniemi, Olli Loikkanen, Oiva Malinen, Aulikki Mäkinen, Sami Ojala, Pertti Rajala, Samuel Salmi, Olli-Pekka Silfverhuth, Heikki Sorvari, Åsa A. Westerlund och Jouko Ylinen.